

Hanna Telama, Jaana Alho, Anna-Maija Virtala ja Riitta-Mari Tulamo

Acquired equine polyneuropathy - a review and an account of Finnish outbreaks

Hevosen hankittu polyneuropatia - kirjallisuuskatsaus ja selvitys taudinpurkauksista Suomessa

SUMMARY

Acquired equine polyneuropathy (AEP) is a relatively new neurological disease, so far only documented in the Nordic countries. It was first described in Norway in spring 1995, while the first Finnish outbreak occurred in spring 2005. In Finland 10 outbreaks have occurred thus far and altogether 52 horses have presented AEP. Geographically the outbreaks spread evenly throughout Finland. In Finland AEP outbreaks occur seasonally in the spring at the end of the inside feeding period and in the autumn at the end of grazing period. In other Nordic countries the outbreaks are limited to springtime. The aetiology of AEP is still unknown but the toxins present in roughage are suspected to be the most likely causative agent for the disease. All horses presenting AEP during springtime outbreaks have a history of being fed with silage and all horses presenting AEP in the autumn outbreaks had been fed freshly cut hay.

YHTEENVETO

Hevosen hankittu polyneuropatia (Acquired equine polyneuropathy, AEP) on kohtalaisen uusi Pohjoismaissa esiintyvä hermostosairaus. AEP on kuvattu ensimmäistä kertaa Norjassa keväällä 1995 ja Suomessa keväällä 2005. Suomessa on tähän mennessä esiintynyt vähintään 10 AEP-taudinpurkausta ja yhteensä 52 hevosta on sairastunut. Maantieteellisesti taudinpurkaukset jakautuvat tasaisesti eri puolille Suomea. Suomessa AEP-purkauksia esiintyy kausiluontoisesti keväällä sisäruokintakauden loppupuolella ja syksyllä laidunkauden loppupuolella. Muualla Pohjoismaissa taudinpurkaukset kohdistuvat vain kevääseen. AEP:n etiologia on edelleen tuntematon, mutta sen taustalla epäillään olevan rehu-peräinen neurotoksiini. Kaikkia kevätkauden taudinpurkauksissa sairastuneita hevosia ruokittiin säilörehulla ja syyskauden taudinpurkauksissa sairastuneita hevosia ruokittiin poikkeuksetta tuoreella niittoheinällä.

YDINKOHDAT:

- AEP on takaraajojen ääreishermostojen demyelinaatiosta johtuva sairaus, joka ilmenee kliinisesti molemminpuolisena takavuosivakavuuden ylimenona.
- Suomessa on esiintynyt 10 AEP-taudinpurkausta ja sairastuneita hevosia on yhteensä 52. Sairastuneista 22 (42 %) jouduttiin lopettamaan oireiden vakavuuden takia.
- Taudinpurkauksia esiintyy Suomessa poikkeuksellisesti sekä keväällä että syksyllä. Muualla Pohjoismaissa taudinpurkaukset rajoittuvat kevääseen.
- AEP:n etiologia on tuntematon, mutta taudinaiheuttajana epäillään rehu-peräistä myrkkyä.
- Diagnoosi perustuu historiaan ja kliiniseen taudinkuvaan. Tärkein erotusdiagnoosi on herpesviruksen aiheuttama myeloenkefalopatia.